

Учітеся брати мої
Думайте читайте

И чужому научайтесь
Своего не цурайтесь.

СВОБОДА

„Въ своей
хатѣ
своя правда“

И сила
и воля“
Шенченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Рѣкъ III.

Шамокінъ, Па. Четвергъ 17-го Жовтня 1895.

Число 32

Вѣдъ Редакціи.

Щобъ наша „Свобода“ стала интересною для всѣхъ Русинѣвъ-Американцѣвъ, то потреба, щобъ нашъ Братъ збѣдѣлъ плейзѣвъ подавали намъ точный и правдивый вѣсти, якъ найчастѣйше. Найважнѣйше, то вѣсть про те, якъ робота йде, яка платня, кѣлько треба робѣтникѣвъ новыхъ, кѣлько есть въ томъ, або въ томъ плейзѣвъ нашихъ Русинѣвъ? Кѣлько есть Братствъ, кѣлько членѣвъ: коли мѣтинѣвъ водѣвають ся, що радять на мѣтинѣгахъ; якъ порядки въ руской громадѣ — хто збѣдѣтъ скалѣченый въ фабрицѣхъ и т. д. Все то можуть намъ нашъ письменный Братъ списати — або головнѣйше и телеграфично довести, а мы за телеграфъ заплачемо на мѣсцѣ.

Редакція.

Шамокінъ 17. жовтня.

Черезъ нашу вайдужность мы ще позаду.

Наколи порѣвнаемо народне почуте, патриотизмъ и той запаль и охоту наслѣдовати другихъ въ томъ, що добре и хосенне нашихъ братѣвъ въ початкахъ руской эмиграции тутъ въ Америкѣ зъ нынѣшнюю добою, яку переживаемо, то справдѣ, що соромно й сказати: що мы замѣсть йти въ передъ, за прикладомъ рака, посунулись далеко въ задъ. Рускй эмигранты, котры познѣйше прійшли до Америки — маючи уже тутъ, чи свата, чи брата, не повѣрилибъ, якъ то тяжко приходилось бѣдовати Русинови тутъ въ першихъ початкахъ. Я наслухавъ ся досыть зъ оповѣданя першихъ рускыхъ эмигрантовъ сумныхъ пригодъ и волося на головѣ стае якъ страшно знуцались айрши и инчы народы надъ бѣдными рускими тудачами. Колись, правда, йшла робота сто разъ лучше якъ днесъ, але достатись до якогъ будъ работы — було для нашихъ людей вельми трудно, бо чужий и захланый не допускали пра-

цьовитого и на все терпѣливого Русина.

Нѣмъ Русинѣвъ, прійхавши до Америки допытавъ ся, во время оно, про своихъ крайнѣйшыхъ мусѣвъ искусити всяку нужду и бѣду, холода и голода, а часто и жити переплативъ и до днесъ въ незнамомъ мѣсцѣ, въ лѣсной ярузѣ спочивае его тѣло накрыте упавшею згнилою деревинею. Неразъ купка рускыхъ эмигрантовъ, дознавшись, що живутъ Русины въ Шенандоа або въ Питсбургу, зъ кастелгарды насильно пускали ся въ далеку дорогу пѣшкомъ, бо маючи по кѣлька фениковъ въ кишенѣ, дорожили, наче мѣлионами и ховали сей посылѣдний грѣхъ на кусокъ хлѣба, щобъ въ далекой и незнамой дорожѣ, мѣль чужими людми та въ не своемъ краю зъ голоду передъ часомъ не прійшло бѣдолахъ умерати. Черезъ ясный божий день ховались, наче розбѣйники по лѣсахъ, бо сли де кто здыбавъ ихъ на битѣмъ шляху въ подранѣй гунцѣхъ, въ чорной полатной сорочкѣхъ, зъ запавшими зъ голоду очима, невмытыхъ, зъ довгими кудлами — то втѣкавъ съ перелѣку, або стрѣлявъ, якъ до дикихъ индѣанѣвъ.

Насе Русинѣвъ не зважавъ и уповючи на Бога, въ одномъ згниломъ качанѣ кокурудзы, або въ кавалку сплѣснѣлого хлѣба, що де який фармеръ выкинувъ, сотками мѣль ишли по лѣсахъ, дебрахъ, драпаючи по скалахъ, перескакуючи потоки, нѣмъ дойшли до своихъ людей, котры ихъ умыли, прибрали, нагодовали и о роботу поставили. Такъ, якъ тотъ першй христѣане за панования поганьскыхъ царѣвъ и ихъ наместникѣвъ въ непрерывномъ страху и трепетѣ провадили свое жите, крѣпучись по катакомбахъ, непевный о свое майно и о жите своихъ дѣтей, такъ само и нашъ братъ въ першихъ початкахъ руской эмиграции не могли бути спокойный, а въ на хвильку о свое жите. Одинъ або двоухъ Русинѣвъ не могли бути показати ся

на улицу; идучи до работы або вертаючи зъ ней — густо часто нападали на нихъ чужоземцѣ и били камѣнемъ. Но руска терпѣливость усе перемогла, Русинѣвъ, уповючи на Бога, усе переносивъ безъ нарекания и крѣпивъ ся надѣєю на кращу будущиность.

Але помимо тыхъ тяжкихъ часѣвъ, помимо тыхъ невзгодъ въ якихъ жили Русины въ першихъ початкахъ руской эмиграции, помимо той непевности жита, яка имъ що дня грозила, все таки нашъ братъ лучилъ ся до громадки, сходили ся одинъ до другого на раду, обговорювали о своей бѣдѣ и нуждѣ, радили надъ тымъ, якъ бы то зарадити злему. Мѣжь ними и пановала свята христѣаньска любовь, они вели тверезе жите, по недѣлямъ сходили ся на спѣльную молитву и той, кто знавъ читати на книжцѣхъ — водчитувавъ молитвы або акафисты и такъ проводили свату недѣлю.

(Дальше буде).

По выборахъ въ Галичинѣ.

Середъ наибольшого терроризму, середъ крайной деморализации переведено выборы въ Галичинѣ зъ меншихъ послѣдствей — значитъ: хлопы выбрали своихъ заступниковъ, речниковъ своихъ нужды и горя тяжкого. Чи справдѣ выбрали хлопы своихъ послѣдовъ? Дежь тамъ! Выбрали старосты за помощю багнетѣвъ, дрегѣвъ и ковбасъ. Нынѣ стоимъ вже передъ довершеннымъ фактомъ и хочемо нашимъ Братямъ, котрыхъ займае доля бѣдной батьковщины, подати листу заступниковъ селянства въ Галичинѣ. Интересы хлопѣвъ будутъ заступати: графы, дѣдичы, урядники, адвокаты, священники и хлопы. — Изъ збѣдѣна видно, що заступленй ту майже все версты суспѣльности. Однакъ, якъ знаемо були се выборы зъ меншою послѣдствей, то щожъ тамъ панамъ графамъ и дѣдичамъ робити, коли они мають своихъ заступниковъ. Урядники и

адвокаты, кобы они щирѣй люде, кобы у нихъ совѣсть, а то зъ волѣ ряду и зъ ласки панѣвъ выбранѣвъ, будутъ и въ ту волю и въ ту ласку трубѣти. Священники пойдуть тою дорожкою, яку имъ вскаже гадъ и ихъ власти духовной. Лишастъ ся маленьке число хлопѣвъ. Головою муръ не розобѣшь! Хотѣбы они були и способный до парламентарной работы, то всежь кѣлька голосѣвъ хлопскихъ, супротивъ великой большости панѣвъ, буде голосомъ вопиющаго въ пустыни. — Пойде своимъ ладомъ робота галицка, та гидка робота, котра нагнала на бѣдну Галичину шо рѣчну холеру, тифусъ голодовый и выклѣкала масову эмиграцию до Бразилии.

Такъ представляе ся загальныи результатъ выборовъ до сойму галицкого. Якжежь выглядае результатъ выборовъ зъ точки національной, руской. Ажь 14 послѣдовъ рускыхъ (?) мае Галичина. Фатальне число. А еще фатальнѣйшй одиницѣ, що складають ся на ту суму. Комитетъ Барвѣньского водогравъ при теперѣшнихъ выборахъ страшно подлу ролю. На комѣнду комитету шляхоцко-польского, и за помощю багнетѣвъ жандармскихъ выйшли слѣдующы послы: Барвѣньскій, Вахнянинъ, Охримовичъ, О. Мандичевскій, О. Небыловецъ, О. Гаморакъ, а здае ся, що и Д-ръ Савчакъ тай Кульчицкій, Сов. Т. Заяцковскій, Д-ръ Окуневскій и селянинъ Новаковский выйшли пробоемъ. А двоухъ хрунѣвъ: Винничукъ и Остапчукъ суть креатурами паньскими. Радуй ся Русе, маешь своихъ гѣдныхъ заступниковъ народу. Мы цѣкавы лише, якъ буде зъ рускимъ клубомъ? Чи удасть ся Барвѣньскому злѣпнати въ одну цѣлѣсть тѣ рѣжнородныи элементы. На кождѣй способъ не можливо подумати, щобъ пр. Окуневскій и Охримовичъ згодились на всеобщую програму, або Заяцковскій и Вахнянинъ, або Новаковский и Винничукъ. Якъ стане ся

побачимо. Насъ впрѣчѣмъ тотѣ справы такъ безпосередно не займають. Мы лишь хочемо нашихъ Русинѣвъ-Американцѣвъ, бодай въ головныхъ нарысахъ познакомлювати зъ головнѣйшими подѣями въ Галичинѣ, щобъ они вертаючи колись на батьковщину змогли оріентовати ся. Годѣ намъ не зганути про одну велику силу, яку придбали нашъ Русины при теперѣшнихъ выборахъ. Мы маемо на думцѣ сов. Т. Заяцковского. Характеръ чистый якъ слеза, правникъ знаменитый, приятель народа найщирѣйшй. Се родной сынъ своего великого батька бл. п. О. Иосифа Заяцковского зъ Лопянки.

Сегодѣшний выборы въ Галичинѣ подали доказы, що народъ просвѣтно и политично дуже поступивъ. Найлѣпшимъ доказомъ были выборы въ Жидачевѣ, въ Скры и въ Калупи. Певно, що годѣ устоятись противъ гверѣвъ и нечуванныхъ надужитъ власти, не практикованой въ цивилизованомъ свѣтѣ, але се нѣльзя уважати за програне. Противно се можъ уважати за выграну, бо народъ розбуженный и свѣдомый своего достоинства съ тымъ большою вервою возьме ся до дѣла и прійде часть, що пробоемъ на пробѣй стане за своихъ людей, якъ Романчуки, Олесницкй, Давидяки и другы. Дожиємо кровавыхъ часѣвъ, навѣтъ и въ Галичинѣ!

JOHN GLOWA,
EXSELSIOR, PA.

Одинокій штѣръ на цѣлѣмъ Exelsior ИВАНА ГЛОВЫ — Уже его не потребуемо захвалювати, бо кождый неводѣнынѣ его знае, а хто еще не знае, най зайде и купитъ, а певно не пожалуе. —

СВОБОДА
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at 144, South Franklin str; Shamokin, Pa. of each week by the Svoboda Publishing Co.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...\$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All communications should be addressed to:

„Svoboda“ Printing Office
144 S. Franklin, str,
Shamokin, Pa.

Предплата річна2.00
До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и гроші про-
симъ высылати подъ адресу:
To „Svoboda“ Printing Office
144 S. Franklin, str.
Shamokin, Pa.

Наша газета выходитъ по
тѣмъ же въ Четверъ.

Entered the post office at
Shamokin, Pa. as second
class mail matter.

УВАГА.

Хотя бы приступили до „Со-
юза“ най посылають вступи-
не и мѣсячно до касіера.

Mr. Gr. Chylak
Olyphant Pa.

И увѣдомити секретара
подъ адресою.

Rev. Nestor Dmytriw
Mt. Carmel, Pa.
P. O. Box. 599.

T. TALPASZ,
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУССКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246
PEARL STR.
SHAMOKIN, PA.
Недалеко руской плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, спите!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

— Что за Талпашъ? Звонки онъ?
— Та-жъ краинъ нашъ милый
— У него всѣ рускии
— Подкрѣпляютъ силы!...

— Что за брындаа я пью тамъ!
— Обходишь ся файно!
— Обслужи якъ братамъ!
— Танько надвѣчаймо!

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Страшна катастрофа при-
трафила ся дня 5 с. м. въ
фабрицѣ электричнѣй въ
Гобокенъ Н. У. О годнѣ
3½ рано 6 машинѣстовъ за-
нятыхъ въ фабрицѣ, заува-
жали необычайне трясене
ся цѣлого будынку. То
150.000 фунтовъ тяжке ве-
лике колесо розгнѣне, по-
рушающе цѣлу машинерію
до výroбу электрики, обер-
тало ся такъ скоро, що цѣ-
ла будовля дрожала. —
Поки еще машинѣсты могли
утечи, колесо пукло съ ве-
ликимъ гукомъ, кусники
колеса подѣрвали 12 цале-
вый муръ будовль, мовъ
кулъ арматный. — Колька
тонъ тяжкій кусникъ колеса
зоставъ киненый на 100
ярдѣвъ, и елибы не та об-
становка, що пробивають
муръ будовль натрафивъ на
жельзну шину спуючу
муръ. и тымъ не ослабивъ
своей силы, бувъ бы зни-
щивъ сусѣдні домы. На-
сѣдки сего взрыву колеса
були, що оденъ робѣтникъ
зоставъ на мѣсцѣ убитый,
кѣлькохъ тяжко раненыхъ,
а цѣла будовля розвалена.

Вывозъ пшеницѣ (въ томъ
и мука пшенична) зъ пор-
товъ Спол. Державъ выно-
сивъ въ минувшомъ тыжднѣ
2.244.000 бушлѣвъ, а въ
передминушомъ тыжднѣ
вывезено 2.613.000 бушлѣвъ.
Въ томъ самомъ тыжднѣ въ
р. 1894 вывезено 3.317.000,
а въ томъ самомъ тыжднѣ
два роки тому 2.862.000;
три роки тому 3.625.000
бушлѣвъ. Зъ того видно,
що вывозъ пшеницѣ въ
томъ роцѣ дуже ослабъ. Въ
минушомъ тыжднѣ збан-
крутовало въ цѣлыхъ Спол.
Державахъ выше 263 фирмъ,
а въ попередномъ тыжднѣ
245 фирмъ. Въ томъ самомъ
тыжднѣ збанкрутовало ми-
нувшого року 238 фирмъ.

Майно Сполуч. Державъ.

Цѣкавы числа, подае ста-
тистикъ Mulhal въ North
American Review, котрѣ по-
дають образъ економичного
стану Спол. Державъ. Зъ
тыхъ даныхъ видно, що на
каждого Американца выпа-
дае пересѣчно два разы
большій мастокъ, нѣжъ на
Нѣмця, або на Француза.
На каждого хлѣбороба, а
Спол. Державы мають ихъ
4,565.000 припадае пересѣч-
но \$3.500. — Водъ р. 1860
поставло 2,520.000 новыхъ
посѣлостей сельскихъ, об-
нимаючи 195,000,000 акровъ
управного поля. По при-
томъ выдайность есть три
разы такъ велика, якъ въ
Англіи, чотыры разы такъ
велика, якъ въ Франціи,
пять разѣвъ, якъ въ Нѣ-
меччинѣ, а 6 разѣвъ, якъ
въ Австрій; такъ, що роль-
никъ Американскій, зъ
меншимъ накладомъ працѣ,
при помощи техничныхъ по-

мѣчныхъ средствъ, проду-
куе хлѣбъ для 250 людей,
тымчасомъ рольникъ Евро-
пейскій есть въ станѣ вы-
живити только 30—50 лю-
дей.

Дня 11. с. м. вечеромъ о
год. 9 приключило ся стра-
не нещасте въ лярни же-
лѣза фирмы „Cleveland Rol-
ling.“ Чотырохъ робѣтни-
ковъ згинуло на мѣсцѣ, а
семохъ тяжкй раны воднес-
ли. Въ часѣ, коли робѣт-
ники були наибольше за-
няты, лярня, наибольшій
будынокъ фабричнѣй, за-
валила ся зъ нечуванымъ
гукомъ, похороняючи въ
своихъ завалинахъ 11 сво-
ихъ робѣтниковъ.

Чотырохъ зъ нихъ выдо-
були позѣйше неживыхъ,
а семохъ зновъ покальче-
но такъ страшно, що жа-
денъ зъ нихъ не може про-
мовити нѣ слова.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Холера.

Урядово доносятъ: Дня
27. вересня занедужала въ
Тернополи на холеру одна
особа, одна подужала зъ
попередно выказанныхъ а
остатъ въ лѣченю пять особъ.
Въ Островѣ, пов. Терно-
польского занедужали три
особы; въ Буцневѣ зъ по-
передно выказанныхъ одна
померла, остатъ въ лѣченю
также двѣ особы. Въ Сто-
яновѣ, пов. камѣнецкого,
лучили ся послѣдними дня-
ми, кромѣ одного случаю
уже ололошеного, ще два
случаѣ смерти а въ деес-
тахъ одной особы сконста-
товано зновъ заразыны хо-
леры. Тожъ доси были въ
Стояновѣ три случаѣ смерти
въ наслѣдокъ холеры.

Чтасмо въ красной газетѣ такъ про жидѣвъ:

Въ одвомъ подбескид-
скомъ селѣ служить грома-
дѣ уже водъ довшого часу
пѣвецъ церковный также и
яко писарь. Съ тымъ пѣв-
цемъ церковнымъ яко съ
писаремъ мавъ часті сно-
шенія мѣстныхъ арендаръ,
Лейба, а се длятого, що
умѣвъ писати только по
жидѣвски, то съ писемъ
нѣмецкими, рускими и поль-
скими мусѣвъ удаватись до
писаря. Одного лѣта въ
предновинки потребовавъ
пѣвецъ церк. купити пше-
ницѣ на хлѣбъ. Пшеницу
мавъ на продажъ Лейба.
Пѣшовъ даякъ до Лейбы и
попрспивъ его въ свѣтлицю
на довѣрочне слово. „Лей-
бо!“ — сказавъ даякъ. „Я
неразъ послуживъ тобѣ ш-
ро въ потребѣ, а коли днесъ
дѣло менѣ до тебе, пощируй
ты менѣ хоя разъ.“ —
„Чого вамъ треба? Я готовъ
вамъ, пане реентый, послу-
жити“, сказавъ мягко Лей-
ба. „Продай менѣ 2 метры
пшеницѣ, однако безъ торгу

и по нашѣй знакомости.
Скажи менѣ по своей жи-
довскѣй совѣсти сколько
тебе метръ пшеницѣ стоить,
а я кину тобѣ по 20 кр.
зарѣбку и буде дѣло скѣн-
чене.“ — На то предложене
даякъ прицмкнувъ Лейба и
заговоривъ шепотомъ: „Я
бы вамъ, пане реентый,
щиро радивъ николи на жи-
довску совѣсть не числити,
бо у жидѣвъ дивне жите и
дивна совѣсть. Поуважайте
лишь якъ стало ся на пр-
съ тою пшеницею, котрой
я недавно изъ за Бескида
привѣзъ 30 метрѣвъ. Почис-
ливши всѣ выдатки путевы
стоявъ мене передъ трема
недѣльями метръ пшеницѣ
по 6 зр. 40 кр. Опѣсля на-
дарився менѣ добрый инте-
ресъ при будовль моста на
„трактѣ.“ Щобы не мати
перешкоды въ новомъ ин-
тересѣ, продавъ я пшеницу
моей женѣ, щобы она сама
ю собѣ пѣдавала и собѣ
щъ зарѣбила. Жена дала
менѣ на каждѣмъ метрѣ зар-
ебити 30 кр. Минувшого
тыждня, якъ знаете, пока-
зало ся менѣ, що будова
моста не для мене; взявъ
той интересъ на себе Абрам-
ко. Щобы не жити безъ
интересу и видячи, що же-
на еще ничъ изъ пшеницѣ
не продала, водкупивъ я
водъ нен оный пшеницу и
давъ ей зарѣбити на каж-
домъ метрѣ оный по 30 кр.
Изъ того всего выходить,
що сегодня стоятъ мене
метрѣ пшеницѣ по 7 зр.
Такъ иде интересъ на со-
вѣсть жидѣвску, пане ре-
ентый. А если вы добро-
вольно даете менѣ зарѣбити
на метрѣ по 10 кр. то уже
пущу вамъ по совѣсти моей
два метры за 14 зр. 40 кр.
и то за готовѣ грошѣ. —
Стережѣть ся лѣде жидѣв-
ской совѣсти!

ВСЯЧИНА.

Призначене челоуѣка.

Одинъ капитанъ прускій
выдавъ сими днями „Ин-
струкцію для однорочныхъ
охотниковъ“, въ котрой
цѣлкомъ серіозно поясняе
высоке призначене челоуѣ-
ка. Подъ надписомъ „Цѣль
нашого тѣла“ такъ вѣтъ го-
ворить: 1) Голова есть
то наростокъ повыше пле-
чей, который служить до
выгоднѣйшого воюена чака
и также до того, щобы
обойчикъ лучше на шии
державъ ся. 2) Очи суть
то кулисты тѣла; ихъ при-
значенемъ есть, дивити ся
на старшину и также пиль-
но уважати, щобы за богато
пороху не насыпати до па-
новки. 3) Руки подобны
суть до галузокъ дерева;
они служатъ до витаня на-
стоятелѣвъ. а наибольше до
того, щобы було чимъ вы-
повнити рукавы мундура.
4) Нѣ сѣ есть серединою

лица и посля него наилуч-
ше познаемо, якъ держати
чакъ на головѣ. „Носомъ“
называемо также кожду
нагану одержану водъ стар-
пины. 5) Уши суть то
мышлеватѣ наросты; они
передовѣмъ, потрѣбны мо-
лодымъ рекрутамъ, котрѣ
не уважуютъ при муштрѣ.
6) Нѣги призначены до
маршу, а ихъ постава по-
винна бути така, щобы они
зѣ осеко землѣ творили кутъ
прямый.“ Капитанъ кон-
чить свою инструкцію бы-
строумною замѣткою, що
безъ ногъ жовнѣръ навѣтъ
ходити не мѣгбы!

Пожаръ на кораблѣ.

На покладѣ корабля „Ло-
па“, который плывъ зъ Leith
до Лондону, выбухъ по-
жаръ. Пять панъ, осемо
лѣтна дѣвчинка и шафар-
ка корабля, пострадали жи-
те. Огонь, що повставъ
правдоподобно въ покою,
де находились лампы, су-
сѣдуючѣмъ зъ каютами,
палѣвъ зъ такою силою, що
черезъ три години ляли
неустанно воду, нѣмъ змо-
гли огонь угасити, а кораб-
леви грозила неминуча по-
гибель. Жовнѣры корабель-
нѣй допомагали хоробро ка-
пѣтанови Thompson, который,
завдяки своей зимной крови
и притомности, уратовавъ
корабель. Зъ 16 пассажировъ
дамской каюты, сѣмъ панѣ
только и двѣ дѣвчинки,
наповъ убранны, уратовались.
Ночь була цѣлкомъ темна,
а море спокойне; на паче
не було также вѣтру, бо
иначе бувбы певно кора-
бель затопивъ ся.

ПОДЯКА.

Симъ письмомъ посвѣд-
чаю, що суму \$250.00, водъ
Юрія Хилияка, яко касіера
„Союза“ водобраемъ — за
що искренну подяку склада-
ю. Сума тая позѣстала мнѣ
выплачена яко посмертно по
моей женѣ Меланиі Гамбаль.
Прошу завѣзвати, щобы
всѣ вступували до „Союза“,
а каждый буде завдячати
що въ бѣдѣ достане запо-
могу и то добру.

Также дякую Вратству
св. Іоанна Крестителя въ
Олифантѣ, що потрудило ся
брати участь въ похоронѣ
моей жѣнки и потѣшило въ
смутку. Дякую и всѣмъ
урядникамъ „Союза“, дай
Боже, щобы не було Русина
не належачого до „Союза“.
Грошѣ одобраемъ дня
7-го октября 1895, въ сумѣ
\$250.00.

Яковъ Гамбаль

при свидѣлахъ:

Симеонъ Федоровскій
Иванъ Сенько
Петро Креницкій.

Американський доктор.

Величавий титуль, а ще величавіший надпис над дверима — золотими, великими літерами на синьому тлі написано: „Доктор медицини, испытанный хірург і знаменитий дентист.“ — скільки має значення сей прекрасний титуль! Певно чоловік глибоко учений! Однак, на діль так р'єч ся має: чим більше крику, тим більше глупоти, чим менше крику, тим більше науки — і не тільки ту славу пропорцію можна приворожити до американських докторів; она здається і для наших галицьких патріотиків. Але дур'є ім'є, я про наших славних американських докторів хотів заговорити.

В Нью Йорку єсть міліони аптек тай міліони докторів. Але різних докторів подібете там. Суть такі, що кончили університет в Европі, але их годі випускати, бо они не мають золотокованих написів на дверех, тай и часу не мають, бо уганяють ся по улицах, в'єд до дому до дому, маючи велику практику.

Зовсім инший р'єд людей становлять чисті американські доктори. Их така велика сила в Нью Йорку, що можна ними ц'єлий пов'єт заселити, еслибы хто не бояв ся, що сей р'єд скоро вымре, еслибы они були змушені себе самих л'єчити. Отсе власне с'є тою громадою маємо нині до д'єла, але не з выимками. Не станемо мы говорити про д'єйсних докторів, котрих вже и Американський університет велику силу выдає, але про ту ц'єлу череду синів Ескуляпа, що о штуді свого в'єтчимі понятія не мають. А их така велика сила не тільки в Нью Йорку, але и по ц'єлої Америці, бо и найменше м'єстечко має их більше, як здорових людей в м'єст'є.

Подивино ся тільки на пана Доктора! — як побачишь его на улиці то нав'єт пса свого не пов'єрив бы ему до курації, а не тільки людину. Але щож, в Америці штука л'єкарка належить до „штуки свободных“ — кождому вольно моцувати ся с'є тою штукою. Пр'єд досять людей напливає р'єд р'єчно до Америки — умирати можуть, бо агенти спровадять всейчас знов споручку.

В'єд в Европі не тільки не був доктором, але нав'єт не був простым циркульком, що-то за 4 кр. кров пускє. Н'є! В'єд був челядниколь пекарским, або шевским, або столярским, або еще чим

там иншим, только н'єко не доктором; впр'єд може канцелярію переписувать де в суді, або був соб'є паном профессором таким, що має 10 ринських на р'єк, а в'єт по чер'є носить. Досить що не був доктором.

Яким способом приплив до Америки — ну певно, що на шифі, але властиво хот'єв я сказати, яка причина спонукала его опустити так важне становище, то хіба Бог его знає. В'єд каже, що політичний мученик — най буде, що в'єд політичний мученик, мені до того нічого. Досить, що в'єд тепер доктор медицини и хірург и зубы рве знаменито, але не за дармо, як то колись робив в Жовкві Д-р Невестюк.

З'є испытани в'єд легенько справив ся, бо н'єяких в'є житю не робив. Диплом докторский також легко придбав — не богато то коштує, а ще при титулі доктор, м'єг соб'є поставити другий титуль: „професор“. В Америці вольно кождому называти себе як хоче. Нав'єт вольно у нас дати соб'є надруковати тикети и выписати: N. N. з'є вол'є народу посыл на сойм галицький, або N. N. д'єкан того, а того деканату и пр. В Америці воля безкрая.

Наш доктор в'єд разу не бере ся за практику — в'єд лише соб'є ще грошкы часу на науку. Перша лекція з'є наук природничих, то оголошене по газетах, що такий, а такий доктор ос'єв в'є том м'єсці и в'єд разу кождого выкорує, хто зобов'єже ся дати \$5 и т. д. и т. д.

Але що ту зробити з'є рецептами, годі пр'єд вымагати, щоб п'євць ум'єв написати рецепту. Навчив ся б'єдально з'є великою б'єдою выписати рецепту на тифус, тай тою сам'є сенькою рецептою и зубы корує. Личить ся нераз, що здылет ся наш доктор з'є д'єйсным л'єкарем; в'є такім случаю копне нашого любого доктора, с'єн Ескуляпа ногою, що аж двері самі отворять ся! Але як в'єд сам оден пом'єж профанами — тогды робить в'єд таку м'єну, як-бы найменше з'є дес'єт л'єт пересид'єв на університеті в В'єдні, або в Baltimore.

Однак не треба думати, що вс'є тоті доктори були колись челядниками пекарскими, або ковальскими; н'є — противно: велика часть з'є них се бувший голяр'є.

Возный судовый певно, что не есть судья, але в'єд всеж и воду носить до канцелярії, та все таки досить о судію отирає ся. Чиж з'є голярмь не та сама ист'єрия! Инший зуб

вырве, кровь пустить, плясать рану зал'єпить. Чиж се не докторская работа? Прийшов голяр до Америки, розглянув ся троха, тай думє соб'є: чи голяр, чи доктор, що л'єпше? Ремесло голярске и низке и не полатне. Буду доктором. Сказав — вч'єнив. И став доктором.

Тай и не тяжко прийшло ему се. В'єд пр'єд був на університеті — студентом голяр, бо близько мав „барб'єрню“ коло університету. В'єд часто згадує про того, або про того студента медицини, як про свого товариша, бож в'єд пр'єд нераз гульдена достав, як трингельд — годі не памятити.

Medicinae Doctor, Surgeon and Dentist. — Отсе его титуль и конец. На ц'єлу губу и на ц'єлй двері титуль, а в'є газетах на локоть анонс тай ще остережене, каже: стережіть ся люди перед тими шарлатанами, що н'єгде жадных наук не кончили — я, каже, одинокий доктор на ц'єлу околицю, що скончив студію на н'ємецком університеті в Јена, або нав'єт в Heidelberg — як хочете? Де вам л'єпше подобаєсь.

Доктор медицины, хірург, дентист и розум'є ся акупер, не можна за бувати того титулу, бо в'єд найбільше поплаче в Америці. Р'єдко де подыбле ся акушерка, одже обов'єзок добре платный доктора выправити на той або на сей св'єт молодых горожан Америку.

Найрадше водпочиває наш доктор веч'єрними годинами в салоні пом'єж людьми, але не в товариств'є докторів, н'є — в товариств'є п'євц'єв, кравц'єв и еще других людей, але лишь таких, котри на штуді докторской н'єчог'є не розум'єють ся. Тогды в'єд в'є своем сос'є. Опов'єдає чуда. Як то в'єд дуже учив ся, як то міліони испыт'єв поробив, як то в'єд тепер р'єжний трудний операцию робить, сухоты одним замахом л'єчить и т. д. и т. д.

Але як попаде ся в товариство д'єйсных л'єкарів, то вже дуже маленький. В'єд так б'єгає в'є около них, як бы був кельнером, або найбільше сервілістичный, пом'єж найбільше сервілістичными. Всяке слово л'єкаря, хоть бы и дурне, уважає в'єд за святе! Але як прийде вечером до салону! О! тогды в'єд зовсім инший чоловік. Опов'єдає як то его доктори завозвали на конзилісм, як в'єд там мудро радив, тай як то вс'є той рады з'є увагою слухали — тай як після его рады выл'єчили хорого.

А як часом личить ся, що хтос заїде ему так брідко и назве посл'єдним дураком, а нав'єт почне сумнівати ся о его докторств'є, то в'єд всей час'є выймає з'є кишені диплом и тиць ему под'є нос: „на читай“. — А сам б'єдолаха не годен перечитати, бо по латині написано.

Але зв'єдки з'єв ся у него диплом на пергаменті з'є величезною печаткою якогось університету?

В Америці суть друкарні, в'є котрих можна все надруковати. Зецерови бай-дуже, що в'єд складає, в'єд може зложити и таку брошурку як: „Що він є?“ Ему бай-дуже, кобы лише заплатили. Зецерь не літерат'є. Бай-дуже ему як в'єд глупости складає!

В'є старом краю вже не водять ся такі доктори, тай нині в Америці р'єдко их. Давн'єйше були — та в'єчна им'є память!

За н'ємецкы написав Русик

НОВИНКИ.

— Наліні ж'єл'єзнодорожной „Пенсильвані“ лучи-ло ся 9-го с. м. мешає, на стациі Марон, година їзды в'єд Пітсбурга. Фатальным тым потягом був почтовый Nro. 13, выїз-джающий з'є Філадельфіи о г. 7 а стаючий в'є Пітсбур-гу о г. 8.10. При незвычайно скором б'єгу наскрут'є на упомянутой стациі, выскочив передостатный в'єд з'є шин та убив в'є м'єсці одну особу, 5 ранив'є дуже небезпечно а 24 особ'є легче. Нещасливим погибшим в'є одной хвили, був Іван Міллер, кондуктор, тягарового потягу. Вс'є майже ранені находять ся в'є шпитали в Манор'є.

— В Jersey City, N. J. обшакровав гідко Поляк Поляка. Б'єдний Полячико довго працював на фармах н'єм заробив \$150. Приїхав до м'єста и вступив до салону на чарку. Вытянув грош, повно паперовых долларів. Як выйшов на улицу, подыбав другого Поляка, котрий ему радив вым'єнати грош на грубшй, бо небезпечно дробнй носити, и дав ему разом ст'євку и пятьдесятку. Тымчасом показало ся позн'єйше, що грош'є були фальшиві.

Обрабував брат'є брата!

Як їздать соб'є п'єні люди?

В Maniowoc, Wis., переїхав не давно потяг о-собовый в'єд, в'є котром находило ся 5 особ'є. Одно-го чоловіка забило на м'єсці, а прочі з'єстали тяжко ушкоджені. Ц'єле товариство було п'єне. Вину зложено на ф'єрмана, котрий, помимо остереженя з'є стороны сторожа тору, напер'є ся переїхати конче через т'єр. Ф'єрмана арештовано.

СМ'єХ И ПРАВДА.

— В'єд чого твоя голова Іване?

— Де в'є Европі, чи в'є Америці?

— Та най буде там и тут'є.

— Як так, то в Америці на т'є голова, щобы було нашо капелюх або шапку вложити — а в'є Европі на т'є голова, щобы мудро за-тинати ковбасы и дреглі при выборах.

Куме выжчте ми пару долларів в'єддам'є подякою.

Я бы вол'єв щобысьте с'є процентом в'єдали.

— А де ваш Срулько?

Ну де бы був, замкнули! зачав ся в'є дурну політику бавити и вкрав пару волів!

Мошку прийшовем'є по муку...

— А маєшь ты пулярьс'є?

— Та в'є пулярьс'є? — я в'є торбу буду муку брав'є.

Герсти Іване як у тебе порожный пулярьс'є — то вернешь ся и с'є порожнов'є торбов'є до дому.

Так, так, кто тяжко працює, той легко з'єсть.

Я прошу отця духовного вол'є н'єчо не працювати — и в'є салоні вышити — бо то еще легче.

— Жандар'є: Чолов'єче гов'є! де легітимація от'є свин'є?

— Чолов'єк: Абож то моя свиня подорожний до „Бранзолі“, щобы носила с'є собою легітимацію, чи що?

В'є Шамокин'є кандадує на шерифа:

G. K. RAGELY

Чолов'єк честный и соли-дный!

LIASHOWICZ & FEINBERG
(Ляхович и Файнберг)
125 Shamokin str.
SHAMOKIN, PA.

Польско-литевский zegarmis-тры и ювелиры.

Всєкі напр'єв zegarmis-тры выконув'є точ-но, т'єльк и в'є корот-ком'є час'є. Обручки сл'єбни, як хто купує дост'є в'є подарунок гарний буд'єть.

Ст'єнний zegary дають на выпл'єт'є.

M. ROTHSCHILD,
642 E. Sunbury Str.
SHAMOKIN, PA.

Великий склад всякого рода убр'єн'є. Для старших и для д'єтей. Капелюхи, шапки и всякий другй р'єчи того рода в'є найл'єпшом'є гатунку, в'є низких ц'єнах.

H. ROHNHEIMER

South East Corner Sunbury and Shamokin Str.
SHAMOKIN, PA.

Найбольшій склад на цѣле мѣсто прерѣжного рода убранъ такъ для старшихъ, якъ и для дѣтей. Особливу увагу звертаемо на убраня зимови, котрыхъ велику скѣлькѣсть спровадивъ сими днями зъ найпершихъ фабрикъ американскихъ. Цѣны нечувано низьки, товары добры — услуга чепна и ретельна.

Такожъ посылає грошѣ до старого краю, дуже дешево и черезъ найлѣпшій банки.

Продає шіфкарты на найлѣпшій корабль и по дуже дешевыхъ цѣнахъ.

LEADER & HAMILTON

напротиъ Рединского діпа.

SHAMOKIN, PA.

Великій складъ сукна най-рожнороднѣйшого гатунку на убраня такъ для женьчинъ, якъ и мужчинъ. — Котра женьщина хоче мати красну сукню нехай выберасе собѣ матерію у Лѣдра и Гамильтона, а не пожалує.

JOSEPH WALLISCH

(Йосифъ Вальшъ)

212 Lincoln Str.
SHAMOKIN, PA.

Найлѣпшій, найсоліднѣйшій и найтаньшій кравець на цѣле мѣсто.

Робить дуже ладно убраня нови, на весѣля, недѣль, свята и на будни дни. Кто разъ у него купить убранє, певно пѣкѣли до другого крада не зайде, бо такъ полюбить его роботу, що и другому ще порадиць зайти до него.

Спровуйте крапане, а не пожалує.

I. B. YOUNG,

Кандидатъ на шерифа зъ-нарти демократичнои. Чоловѣкъ честный, совѣстный; насъ Русинѣвъ буде у всѣхъ справахъ подперати. Ради-мо напимъ братимъ горожанамъ американскимъ **що бы всѣ, якъ одинъ мужъ, голосовали на сего чоловіка.**

PETRO SERAFIN

Петро Серафимъ

424 Shamokin Str.

Рускій готель.

Має пиво, віску и всякій другий здоровий напитокъ. Готель чистенькій, услуга порядна, честна и солідна.

Вже часъ покинути чужихъ, а себе самихъ подпомагати!

Dr. F. J. MEEK,

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ

103 Shamokin, str.

Одинокій лѣкаръ, слабяний на цѣле мѣсто. Лѣчать всякі хоробы совѣстно и въ короткомъ часѣ. Особливо незрѣванный лѣкаръ въ справахъ положничихъ. Говорить по-англійски, по-руски и по-польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, напимъ Русинамъ.

НАЙСТАРША, НАЙЛУЧША, НАЙСЛАВНѢЙША АПТИКА

єсть безперечно

T. R. CLARKSON & CO.
Cor. Shamokin & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.

Всѣ докторы мѣжъ котрыми и Д-ръ Миколайчикъ шлють свои рецепты и поручають всѣмъ тую аптику, де всѣ лѣки приготавляють ся совѣстно.

O. MURDZA & BRO'S.

О. МУРДЗА и БРАТЪ.

46. Second str.

MT. CARMEL, PA.

Только оденъ рускій штортъ на цѣле мѣсто. Всякій товаръ найлѣпшого сорта. Услуга точна. Конѣ, якъ каты.

Купуйте люде у свого, вже часъ покинути жидовъ.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

300

PEARL and MULBERRY str.
SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ

ШТОРЪ

въ

ОЛИФАНТЪ ПА.

Подъ зарядомъ

ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патриоты.

Єсть се найлучше заосмотренный зѣ всѣхъ штортѣвъ во всѣ потребный товары и всякого рода по якъ найтаньшій цѣнѣ.

Кождый тамошний Русинъ, уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патриотомъ, найспѣшитъ до своего руского штору. Особенно наши газды най йдутъ громадно! Нашо Юськовъ, Шмультъ помагати? Идѣть до своего.

ИВАНЪ ТАЛПАШЪ

Недалеко лѣгайского діпа въ

Mt. Carmel, Pa.

Поручає любымъ крапанамъ свой добре заосмотренный **ГОТЕЛЬ.**

Пиво, горѣвка, ликеры и цигары найлучшого сорта.

Таный и выгодный ночлегъ.

Снѣданє, обѣдъ и вечера все свѣже, смачне и дешево.

Попробуйте

РУСКА ТОРГОВЛЯ

(Creek Store Company)

415 Shamokin Str.

въ ШАМОКИНЪ ПА

Поручає мѣсцевымъ Русинамъ и на околицю свой богатый складъ всякого рода вѣктуалѣвъ и майнерскихъ знарядѣвъ.

Е тугъ мясо

И лопата,

Суть и скириѣ

И гербата,

Перець, гвозды и кобасы.

Мука, крохмаль, солонина

Мыски, горшки всѣ овочы

Зеленина и сушенна.

Е чернущка,

Е петрушка.

D. SALEY

136, Morris str.

JERSEY CITY N. J.

Продає книжки рускы: **МОЛИТВОСЛОВЫ, БІБЛІЯ, ЖИТІЯ СВЯТЫХъ**, всякій популярный научный брошуръ и другий рускій книжки.

SCHLOS & KLEIN

10. East Market Square „Hello“, 3373

WILLIAMSPORT, PA.

Гуртовный складъ найлѣпшой **ВИСКИ, ВІНА** всякого рода и **всѣхъ найлѣпшихъ** напитковъ на цѣлу околицю, а навѣтъ на цѣлу Пенсильвенію. Виску, вино, всякій здоровый напитокъ бочками и фляшками купують всѣ и дуже зъ того задоволенъ и здоровы.

Якъ хтє только разъ купитъ въ томъ складѣ -- нѣколи не пожалує того.

Въ цѣлой Пенсильваніи пють виску, вино и всякій напитокъ зъ того славного складу. Нашъ люде, якбы хтѣли закупити собѣ трункѣвъ на **КРЕСТИНЫ, ВЕСЕЛЯ** и другий оказіи, най удають ся до той фирмы; тамъ достають таньо, а напитокъ такъ, що душу и сердце развеселяють.

GREEK 1 RIM
KAT. SPOŁOK

SV. AR. MICHAEL

SHEFFIELD, PA.

9 W. CENTER ST. SHENANDOAH PA.

ФАБРИКАНТЪ

Прапорѣвъ (фанъ Хоругѣвъ, Одзнакъ Пасѣвъ, Шапокъ для Братѣвъ)

Фана для парады зъ найлѣпшого едабу; чотыри и повѣ черезъ шесть и повѣ стѣбъ со вѣйма приборами \$25, и 26.75

Прапоры большы зъ найлѣпшомъ мате рин по \$32.00 \$35.00 \$45.00 и \$50.00

Пишѣть по цѣнники и по пробу до:

R. H. MORGAN

9 W. Centre Str.

SHENANDOAH, Pa.

Молись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердце май, ближняго люби, церковь посѣдай, Свободу читай.

Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ лютерію не грайте, только грошъ падѣть

Братя! намъ треба „Народного Дому“, ану скинтесь по центови Се не забувайте! Буде зъ васъ.